

Datum

2021-03-02

Vår referens

Lars G Larsson

Utvecklingssekreterare

lars.g.larsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Rapport om hemlöshet och insatser mot hemlöshet ASN-2021-1761

Sammanfattning

Malmö stad genomför sedan 1996 årligen en kartläggning av hemlösheten och sammanställer årliga rapporter om insatser för hemlösa. Kartläggningen och rapport om insatser är ett av kommunens planeringsunderlag men även ett uppföljningsinstrument för hemlöshetsarbetet i Malmö stad.

Årets kartläggning visar att den totala hemlösheten i Malmö minskar för andra året i rad. Både den så kallade strukturella som den sociala hemlösheten minskade jämför med föregående år. framför allt bland barnfamiljer och andra strukturellt hemlösa.

Årets rapport innehåller ett avsnitt om den vägledning för bistånd till boende som förvaltningen införde i maj 2019 och vilka konsekvenser den har haft för barn och deras familjer.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2020.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar den till kommunstyrelsen för kännedom utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Beslutsunderlag

- G-ASN 210325 Rapport om kartläggning av hemlöshet och insatser mot hemlöshet
- Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2020

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2021-03-03

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2021-03-11

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2021-03-25

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, servicenämnden och MKB fastighets AB.

Ärendet

Den årliga hemlöshetskartläggningen i oktober 2020 visar att hemlösheten minskar för andra året i rad. Enligt kartläggningen befann sig 1 112 vuxna i hemlöshet, en minskning med 18 procent jämfört med 2019. Antal barn i hemlöshet uppgick till 417, en minskning med 40 procent. Minskningen omfattar både personer i strukturell hemlöshet och i social hemlöshet.

Den strukturellt betingade hemlösheten utgör 51 procent av de vuxnas hemlöshet. Barn lever nästan uteslutande i strukturell hemlöshet. Antalet personer i strukturell hemlöshet ökade under en lång följd av år, men har minskat de två senaste åren. Strukturell hemlöshet beror i allmänhet på bostadsbrist för hushåll med låg betalningsförmåga och svag förankring på bostads- och arbetsmarknaden.

Det är stor brist på hyreslägenheter med hyror som hushåll med låga inkomster kan efterfråga. Även om Boplats Syd förmedlar allt fler lägenheter är kötiden för en lägenhet med överkomlig hyra lång för den som befinner sig i hemlöshet och är helt oetablerad på bostadsmarknaden (cirka fyra år).

Den strukturella hemlöshetens minskning under de senaste åren bedöms ha flera orsaker: hemlöshetssatsningen med bland annat bostadsrådgivningen och fler socialsekreterare som kan ge stöd och hjälp, minskat mottagande av nyanlända till Malmö samt att barnfamiljer har uppnått lång kötid och kunnat få lägenhet via Boplats Syd. Införandet av en ny vägledning för bistånd till boende och ett nytt arbetssätt bedöms också ha påverkat utvecklingen.

Antalet hemlösa med social problematik i form av missbruk och/eller psykisk ohälsa uppgår till sammanlagt 541 personer, vilket är färre än föregående år. Under de senaste tio åren har antalet personer i social hemlöshet ökat relativt lite. Vid hemlöshetskartläggningen 2010 uppgick antalet till 540 personer. Under samma period har befolkningen ökat med drygt 50 000 personer. Under de senare två åren har allt fler personer med missbruksproblem fått hjälp till lägenheter med kommunala andrahandskontrakt.

Antalet barn som befinner sig i hemlöshet till följd av våld i familjen har minskat något sedan föregående års kartläggning men står fortfarande för en hög andel av alla hemlösa barn (20 procent). Familjerna befinner sig i en dubbel utsatthet med både hemlöshet och erfarenheter av våld som de behöver hjälp att bearbeta.

Såväl våldet som hemlösheten har negativ inverkan på både mående och relationer i familjen. Det kan vara svårt för dessa familjer att ta emot de insatser som erbjuds, föräldrastöd, traumabehandling och annat stöd för barnen, eftersom ett stadigvarande hem ofta är en förutsättning för att dessa insatser ska kunna genomföras.

Om bostadssituationen inte löses finns det risk för att den våldsutsatta återvänder till våldsutövaren. En uppföljning av kvinnor med barn som lämnat ett skyddat boende år 2020, och inte flyttat till annat tillfälligt boende via socialtjänsten, visar att cirka hälften återvänder hem, varav en del till en partner som tidigare utsatt kvinnan för våld.

Förvaltningen kommer att undersöka detta område närmare med syfte att bidra till en mer

tryggad situation för dessa familjer.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen gör flera insatser för att förebygga hemlöshet. Det vråkningsförebyggande arbetet bedrivs genom samarbete med bland annat Kronofogdemyndigheten och hyresvärdarna. I hemlöshetsinsatsningen har förvaltningen förstärkt insatserna till de personer som behöver stöd för att kunna behålla sin bostad.

Bostadsrådgivningen startade under våren 2019 och erbjuder information och hjälp med att söka bostad till personer som riskerar hemlöshet på grund av att andrahandskontrakt eller tillfälliga inneboendekontrakt ska upphöra. Under året har förvaltningen tillfört nya lägenheter för akutboende till hemlösa barnfamiljer. En allt högre andel av de hemlösa barnfamiljerna bor i akutlägenheter i förvaltningens regi.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har under året genomfört en omorganisation. Kopplat till nämndens och förvaltningens huvuduppdrag har bildats tre verksamhetsområden kopplat till stadens utmaningar med att få fler Malmöbor i egen försörjning, minska hemlösheten samt bidra till likvärdiga uppväxtvillkor för barn och unga. Den nya organisationen förväntas leda till förvaltningen kommer att förbättra arbetet med att motverka hemlöshet.

Malmö stad behöver både arbeta kortsiktigt för att lösa de akuta behoven och mer långsiktigt för att säkra den framtida bostadsförsörjningen för stadens invånare.

Samarbete mellan stadens förvaltningar och med MKB, privata fastighetsägare och byggbolag krävs för att långsiktigt komma till rätta med hemlösheten. När ett hushåll hamnar i hemlöshet är det viktigt med möjligheter till boende och stöd och hjälp som gör att människor själva i så stor utsträckning som möjligt kan lösa sin boendesituation. Långsiktigt behövs strategier som ökar utbudet av bostäder som betalningssvaga hushåll kan få tillgång till samtidigt som det görs insatser som ökar hushållens förmåga och möjligheter att försörja sig själva och sina familjer.

Ansvariga

Petra West Stenkvisst Enhetschef

Rebecca Bichis Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef